

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ :

на годину	6 дин.
за пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 1. априла 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врете
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

Наредба

Тротоаре у „Дубровачкој“, „Кнез-Михаиловој“, „Васиној“, „Цариградској“, „Краљ-Милановој“ и „Крагујевачкој“ улици, према наредбама Управе вар. Београда од 2. Дец. 1886 Бр. 12255, 17. марта 1887. Бр. 3407, и 14. маја исте год. Бр. 5683, многи сопственици зграда и плацева нису поставили по одређеној нивелети а већина није никако ни извршила наредбу.

Општинском Суду спада у дужност, да се стара за безбедност и угодност пролаза у вароши, и за то се на основу § 326. кривичног закона

наредбује :

да без разлике сви сопственици имања у улицама : „Дубровачкој“, „Кнез-Михаиловој“, „Васиној“, „Цариградској“, „Краљ-Милановој“ и „Крагујевачкој“, који су нове тротоаре саградили, али их нису поставили по одређеној ширини и нивелацији, имају сада то накнадно учинити, а тога ради од општинског инжињера добиће нивелету, која је коначно утврђена од Господина Министра грађевина и Господина Министра унутраш. дела.

Они пак сопственици, испред чијих се имања и данас налази тротоар од цигаља или ломљеног камена, и који нису до сада набавили прописни материјал за нове тротоаре, имају набавити плоче од топчидерског камена, или таквог, који је по каквоћи и чврстоћи топчидерском камену раван, или бољи и да саграде нов тротоар као што је напред речено, у прописној ширини и по утврђеној нивелети, коју ће и њима дати општински инжињер. — Општински инжињер даваће обавештења свакоме, за који је камен констатовано да је по каквоћи топчидерскоме раван.

За грађење ових тротоара прописано је :

- да се земљиште има претходно јако набити;
- да се камење полаже на слој дунавског песка од 10 сантиметара;
- да фуге буду 5 милиметара широке и да се залију са цемент-малтером тек пошто се претходно очисте;
- да се за ивицу употреби камење дужине најмање 0.50 m; висине 0.35 m, а горње ширине 0.20 мет.;
- да плоче за тротоар не смеју бити нигде тање од 0.10 метра а површина плоче нити сувише дугачка, ни мања од 0.12 кв. мет.

Гди се при грађењу тротоара услед промене нивелете буде показала потреба да се при улазу наместе степени, ови се не смеју постављати с поља, на тротоару, сем једног степена и то ако се дуж целе зграде постави.

Ко од данас па за два месеца не би набавио прописани материјал и до 1. Јуна т. г. не почне грађење тротоара по овој наредби, томе ће сама општина (грађев. одељење) тротоар саградити по цени, коју за тротоаре испред својих имања буде платила, а суму коштања наплатити на осн. § 465 з. о судскоме поступку.

Од стране Суда општине вар. Београда 25. Марта 1890. год. ГВр. 65.

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

XV. ВАНРЕДНИ САСТАНАК

20. марта 1890. год.

Били : Председник г. Никола П. Пашић, члан суда г. С. Карапешић; чланови одбора : г.г. М. Јовановић, Ф. Васиљевић, К. П. Михаиловић, Ђ. Димитријевић, Ј. Ђ. Големовић, Р. Петровић, С. Ј. Аријел С. Х. Милићевић, Р. Пуљевић, Љ. Јовановић, К. Б. Михаиловић, А. Шток В. Виторовић, М. Теравашић К. Д. Главинић, Д. Најдановић, Р. Драговић, М. Цветковић, Ј. Ж. Ђурић, Др. М. Т. Леко, М. Капетановић, М. Р. Маринковић, Р. Р. Ђирковић, Н. Р. Поповић, А. Ј. Одавић, Ђ. Николић, М. Ј. Марковић, Ј. Симић, С. Чађевић, М. Веливарић, Н. Л. Милишић, М. Јанковић, Г. Бркић, М. Јосимовић, М. Николић, Л. Дашковић.

I.

По саопштењу председништва : да је данашњи ванредни састанак Одбора општинског сазван ради решења предлога које је за извршење новог варошког водовода поставио технички пододбор, на крају реферата свога од 30. Јан. 1890. г. прочитани су сви предлози пододбора, а за тим је приступљено дебати ; и како је председник општине изнео мисао да би много целесходније и правилније било издејствовати предходно од збора општинског не само одобрење за зајам који је потребан ради извршења водовода, него одобрење цифре зајма колико ће бити потребно за извршење и осталих првенствено обележених великих послова, технички се пододбор сагласио да се према томе и предлози његови у толико измене.

Према томе и по оцени сваког предлога пододбора засебно — решено је :

а), да се ради неодложеног грађења водовода и што скорје извршења осталих првенствено потребних вел. рефорама у престоници, од општинског збора издејствује одобрење задужење до 10,000.000 — десет милијона — динара ефективно, које ће се (задужење) чинити поступно кад се коме послу приступи и у колико се приходи за отплату зајма буду развијали ;

б), да се по зборском одобрењу зајма одмах предузме извршење новог водовода на основу пројекта који је набављен и усвојен одлуком одборском из седнице 10. марта т. г. Књ. Бр. 121;

в), да се на потпуну израду водовода заједно са извршењем претходним радовима, са експропријацијом, надзором при грађењу и у опште свима пословима и издатцима може утрошити до 2,000.000 — два милијона — динара ;

г), да се грађење водовода изврши у општинској режији а у свему на начин као што је у реферату техничког пододбора од 30. Јануара 1890. г. изложено, с допуном, још да питања у којима се надзорна комисија и општински Суд не би сложили, излазе на решење Одбору општинском ;

д), да се стручно руковођење послова при грађењу водовода повери г. Оскару Смрекеру, и тога ради са њиме општина веже уговор, за који се усваја нацрт техничког пододбора с тим да председник у име општине са г. Смрекером потпише уговор одмах ако комисија од г.г. М. Ј. Марковића, Ђ. Новаковића, Ј. Симића А. Одавића, Др. М. Т. Лека и Ј. Тадића још једним прегледом даде мишљење да је усвојени нацрт уговора по општину у свему користан ;

ђ,) да комисија која буде изабрана да грађење водовода надзирава на начин како је у извештају пододбора обележено, у најскоријем времену изради и план за реконструкцију данашњег водовода: и —

е), да се образује стручна комисија која ће одмах питање о канализацији узети у претрес те Одбору општинском у што краћем року поднети предлог како да се набави пројекат за канализацију па и самој канализацији што пре приступи.

II.

Како Цвети и шести Април и ове године падају на близу — одлучено да се по ранијем обичају општенародна светковина Таковски Устанак споји са престоничном Примање Градова и тако обе светковине прославе једног дана, на Цвети.

XVI. РЕДОВНИ САСТАНАК

23. марта 1890. год.

Вили: Пр. дседавајући члан Суда г. С. Карапешкић, чланови одбора г.г. Ђ. Ј. Големовић, С. Д. Милићевић, В. Николић, Р. Ф. Ђирковић, М. Цветковић, М. Јовановић, Др. М. Т. Леко, Р. Драговић, Н. Л. Милишић, Ј. Ж. Ђурић, К. П. Михаиловић, Ј. Станковић, Ј. Петковић, Ф. Васиљевић, К. Д. Главинић, Д. Најдановић, Љ. Јовановић, М. Ј. Марковић, В. Виторовић, Р. Петровић, Ђ. Николић, М. Јосимовић, М. Николић, Н. Р. Поповић, М. Терзибашић, М. Калетановић, И. Цветановић, А. Шток, С. Чађевић.

I.

Поводом питања одборника г. К. Главинића: што се за туцање старог камена општинског не узме више раденика, председништво одговорило да се само један раденик пријавио; услед чега — одобрено: да Суд према потреби и своме нахођењу може повећати наднице.

II.

Одборник г. Раденко Драговић замера што Суд не обраћа пажњу на одржање сада на великој пијаци, него се он налази у преко сваке мере занемареном стању као да се намерно хоће да угре.

По саопштењу председништва да је данашња управа спремила последњих дана прерачун колико је потребно утрошити па да се исти сад доведе у ред, и да ће исти прерачун бити изнесен на решење — одлучено: да општински Суд може учинити потребан издатак с тим да баштован општински одмах уради што је могуће овог пролећа а председништво стави у дужност команди пожарне чете да над одржањем вел. пијачног сада води поседневно надзор.

III.

Услед питања одборника г. Мате Јовановића: што предизамач на коме је остала лиценција, не отпочиње још грађење калдрме у улицама зап. Врачара, и ако је протекло више од месец дана лепог времена, у коме је могао да ради — председништво одговорило: да је предузимач позван да у року од два дана почне посао, иначе ће се применити тачка услова предвиђена за такав случај.

IV.

По напомени одборника г. Илије Цветановића — решено: да председништво нареди што је потребно да се код главне ваге на марвеном тргу отклони сметња кодском приласку у колико је потребно насути изловане рупе и покадрисати најужнији део простора.

V.

Председништво саопштава да су по расписаноме стечају за општинског лекара у кварту савањалском добивене три пријаве, да је по чињеном питању у смислу тач. 14. чл. 70. зак. о општинама министарство унутрашњих дела одговорило да сва тројица кандидата имају квалификације.

Према овоме решено: да комисија од одборника г.г. Др. А. Пачу, Др. М. Т. Леко, и Ђ. Димитријевића са општ. лекаром Др. М. Хаџи-Лазинем предложи коју од пријава треба претпоставити према расписаним условима првенства у стечају.

VI.

Грађевинско одељење подноси реферат да је приликом претреса калдрме у Фрушкогорској и споменичкој улици било вишка у послу с тога што је за 236 m² било потребно израдити ширу калдрму па да се тако обезбеди од бујнице која наноси земљу и засипа решетке канала.

Одобравајући овај вишак посла учињен по мишљењу одборника г.г. М. Јовановића и К. П. Михаиловића — решено: да се може издати 195.50 динара, колико стаје израда овог додатог посла.

VII.

Према одлуци из последње седнице, грађевинско одељење подноси извештај (Г.Бр. 276) колико се ове године на поправку калдрме у савским улицама мора утрошити према мишљењу које је дала и комисија. Извештај гласи:

„Према наређењу Суда, прегледао сам улице: Ђумручко стовариште, Савску, Мајданску, Европску, Савско стовариште, Босанску и Херцеговачку, и слободан сам поднети следећи извештај.

У свима поменутих улицама калдрма је тако искварена, да се мора поправити и то без одлагања. На појединим местима камење је из калдрме поспадало, јер нема више никакве везе, и отвориле се рупе које ће све веће и веће бивати, да на послетку неће моћи ни теретна кола пролазити.

Калдрма у улицама: Ђумручком стоваришту, савској и мајданској, не може се више прегресати а ни покрити, што је у тим улицама највећи саобраћај како са обичним тако и са теретним колицама, а камење од последњег претреса који је извршило 1887. год. тако се искварило, да се при новом претресу не може правилно сложити и изгубило је толико од првобитне чврстоће да се под точковима круни и претвара у прах као какав мек камен.

За ове две улице треба направити нову калдрму и то по садашњој нивелацији која ће 3—4. године трајати, а кад се стане улица нивелисати и коцкаста калдрма градити, тај ће се камен употребити за макадам под калдрму.

Целокупна квадратура износи 5350. m по 3. 30=17655.⁰⁰. Калдрма у доњој богојављенској улици од макадама па до великих степеница, не може се покрити него се мора претрести и то у просечној ширини од 8.⁰⁰ m. јер је толика количина рупа да се не зна које је парче калдрме добро а које неваља.

Ово исто важи за европску улицу и савско стовариште и те улице треба претрести у просечној ширини од 7.⁰⁰ m. Цео претрес калдрме у тим улицама са додатком новог здравог камена и песка изнеће:

У богојављенској улици	— —	800 m ²
У европској	“ — —	1.400 „
У савском стоваришту	— —	2.100 „

Свега 4.300 по 1.30=5590 д.

У улицама босанској и херцеговачкој где је слапши саобраћај калдрма је тако исто искварена, да се не може покрити него се мора и она претрести и то у ширини 4.50 m а са каменом који ће се повадити из калдрме савске и мајданске улице а може се употребити за те улице.

Претрес у тим улицама са додатком општинског камена и потребног песка изнеће:

Босанска улица	— —	585. m ²
Херцеговачка	“ — —	495. „

Свега 1080. по 0.90=972.⁰⁰ дин.

Целокупна оправка и претрес калдрме у овим улицама изнеће:

У ђумручком стоваришту, савској и мајданској улици	— — — — —	17655 дин.
У европском и савском стоваришту	— — —	5590 „
У херцеговачкој улици	— — —	972 „

Скупа 24.217.⁰⁰ дин.

Још ћу бити тако слободан да при овој калдрми и по други пут скренем пажњу Суда, зашто се наше обичне калдрме у новије доба тако квари да их не можемо у добром стању одржавати.

Што се наше калдрме брзо квари, узрок су точкови од кола, која се у најновије доба код нас јодмаћла и која носе 2000—40000 кила терета.

На точковима таквих кола нема наплатак — шина — ширине ни 5—6 сантиметара. Замислимо сада да такав узан точак са теретом од 1000 кила прелази међу 2 шиљака камена између којих је фуга од 2—3 сантиметара; такав терет ћа камен угнути или преврнути — што ређе бива — или га окренути, али свакојако направити бразду која ће се по том све више дужити, и какву ми при свима нашим калдрмама одмах после 2 године опажамо

Да би се ово избегло треба издати наредбу за ширину наплатака — шина — за теретна кола према количини терета који возе. Том наредбом требало би забравити да теретна кола имају ужи наплатак — шину — од 8 сантиметара. Она кола која носе од 2000 до 3000 кила да морају имати наплатак од 8 сантиметара ширине, а она која носе више од 3000 кила да несмеју имати наплатак — шину мање од 10 сантиметара ширине.

Ако би се овака наредба извршила наша би калдрма за годину или 2 дана дуже трајала а била би боља и подвознија.“

Пошто је у последњој седници начелно усвојено да се поправка калдрме у изложеним улицама мора ове године у интересу трговине поправити — решено: да се одмах распише лиценцијација и све по реферату грађ. одељења изврши, но с тим да тротоари буду саграђени према усвојеном профиљу.

VIII.

По саслушању студије техничке комисије о грађењу нове калдрме, одлучено: да се решавању комисијских предлога приступи првог редовног састанка.

ГРАЂЕЊЕ ВОДОВОДА

Последња студија техничког пододбора о начину за извршење новог водовода

(наставак)

Да у случају потребе тражи обавештења, као и да изда наредбу, да надзорна комисија сем редовних месечних извештаја, у датом случају поднесе нарочити реферат, по једном или по свима пословима, што се на грађење водовода односе; и најзад

Да сам одобрава лиценцијације, погодбе и уговоре за све набавке или послове, који прелазе суму од 10.000 динара.

Као и да проучава и одобрава веће измене у пројекту и прерачуна, за које ће му се морати предлог поднети.

Грађење водовода у сопственој режији, а на начин као што га овим технички одбор предлаже, могуће је међу тим сигурно и економно извршити само у случају ако за непосредно руковођење грађевинским пословима при томе, Општина има или нађе каквог признатог и сигурног стручњака, са потребним искуством у пословима ове врсте.

За вршење тога посла нуди се Општини сам пројектанат београдског водовода, г. Оскар Смрекер инжењер из Манхајма, већ приликом закључивања уговора за израду пројекта.

Одбор је општински тада, по предлогу техничког одбора нашао за умесније да одвоји питање о изради пројекта, од питања о руковођењу грађењем. Међу тим, на састанку својем од 15. II. 1889. год. на којем је Одбор општински усвојио уговор за израду пројекта, решио је уједно у начелу, да се и руковођење грађењем повери г. Смрекеру, па је овластио председника општине и технички одбор: да по тој ствари наставе преговоре са г. Смрекером, а по постигнутом споразуму састављени уговор да поднесу на решење. При томе је само тражено, да се такав уговор има закључити у границама тадањих г. Смрекерових захтева и понуде од стране техничког одбора, а под што повољнијим условима за Општину београдску.

Технички је одбор поменутом приликом већ дао своје мишљење о томе, из којих би разлога било умесно и корисно да се и тај посао г. Смрекеру повери. При томе су поглавито били меродавни следећи обзир.

Г. Смрекер је до сада са успехом самостално пројектовао и извршио повећи број водовода у разним европским варошима а данас ужива светски глас као стручњак за такве грађевине.

А са друге стране опет и технички одбор имао је прилике, при досадањем раду својем са г. Смрекером, да се увери како о стручности, тако и о потпуној поузданости, солидности и лојалности његовој у послу.

Сем тога вазда је најкорисније при оваквим пословима да грађењем рукује исто лице, које је и пројекат израдило.

У корист г. Смрекеру говори и то, што и он сам жели, да ради у споразуму са нарочитом стручном комисијом и под

надзором исте, а изриком тражи, да нема личног учашћа у новчаним питањима, као и при решавању, којим ће се предузимачима и диферантима поједини послови издавати.

Он је сем тога вољан, да потпомогне Општину у њеној намери, да при послу око грађења водовода претпостави техничаре домородце, те и сав свој труд уложи око тога, да се употребљени инжењери довољно успособе и за посао око одржавања и употребе водовода

Па најзад неће бити без значаја ни то, што је г. Смрекер пореклом Словенац; те можемо с правом очекивати, да ће наш посао много искреније вршити, но што би то други који странац чинио.

Препоручујући већ у својем извештају од 15. II. 1889. год. г. Смрекара за руковођа, грађењем водовода, технички одбор изложио је, у чему и за што није могао да се сложи са тадањим захтевима његовим; а обележио је од своје стране и услове, под којима би се могао уговор за руковођење грађењем закључити.

Г. Смрекер је на основу тадање своје понуде тражио за себе лични хонорар од 4% од укупне на грађење утрошене суме. А сем тога захтевао је, да Општина плаћа његовог сталног заступника, да поднесе трошак за селидбу овога, као и за његове (г. Смрекерове) доласке у Београд за време рада, а објави да ослободи од свију личних плаћања држави и општини.

Према тим захтевима, а према суми од 1½ милион динара на чисто грађевинске радове, за које се 30 месеца времена предвиђа, изнеда би укупна награда г. Смрекерова;

1. За израду пројекта 1% 15.000 дин.
2. За доласке г. Смрекерове у Београд, путни трошак и дневнице рачунате по нормама немачког инжењерског дружења, за 2 и по године, по 6 пута у години најмање, свега за 15 долазака по округло 1.000 дин. 15.000 дин.
3. У име личног хонорара г. Смрекеровог 4% 60.000 дин
4. Плата његовом сталном заступнику, за 30 месеца по 750 дин. 22.500 дин.
5. За селидбу овога у Београд и натраг 2.000 дин.

Свега 112.500 дин.

или 7 и по % од укупне суме за грађење у 1 и по милион динара.

Технички одбор био је мишљења, да је лични хонорар г. Смрекеров много рачунат, а начелно је био противу тога, да се тај хонорар одвојено рачуна од трошкова за његове доласке и за сталног заступника, као и да се ово двоје стави Општини на терет. Исто тако није био ни за то, да Општина узима на се ма какву обвезу, у погледу ослобођавања г. Смрекара и његовог заступника од личних плаћања држави и општини.

Што се тиче величине укупне награде г. Смрекерове, технички је одбор узео за основу прописе немачког инжењерског удружења; те је са обзиром, на вусту грађевине и на укупну грађевинску суму, предложио, да се тај хонорар може рачунати у 4,7% од последњег. Према укупној суми дакле изнео би исти 70.500 динара.

Накнадно продуженим преговорима са г. Смрекером постигнуто је, те је исти пристао на захтеве техничког одбора, што се тиче начелне стране о саставу уговора, као и начина на који ће укупни хонорар рачунати.

У току преговора пак са г. Смрекером, односно закључења уговора за руковођење грађењем водовода, технички одбор увидео је, да би за Општину веома корисно било, да се руковођа грађењем повери уједно и организација експлоатације водовода и руковођење истом за прву годину дана његове употребе, а разуме се у споразуму са самом Општином, односно под њеним надзором. Повода овоме нашао је технички одбору томе што су и друге општине на тај начин поступаде, и што би то нарочито потребно и корисно било за нас, који за послове овакве врсте немамо људи са довољним искуством.

На питање о овоме, г. Смрекер изјавио је, да би такав поступак од стране Општине био потпуно и у интересу правилог вршења експлоатације водовода, која нарочито у почетку изискује много обазривости и искуства. Пристао је радо да се и тога посла прими, тражећи за то 10.000 динара у име укупне награде, где је урачунато 5.000 динара на путовања и остале трошкове, а 5.000 као лични хонорар.

(СВРШИЛЕ СЕ)

СМРЕКЕРОВ ПРОЈЕКТ

Извештај комисије о прегледу пројекта по уговору израђеног за н. водовод.

(СВРШЕТАК)

Господин Смрекер могао је с правом од те предпоставке поћи, јер је у програму казано, да ће се као гориво употребити угаљ, а није назначено специјално и која врста угаља.

Међу тим са обзиром на наш домаћи угаљ, било би можда корисније, да је у програму казано, да ће се за грејање котлова употребити врста мрког угаља, дакле горива мањег ефекта грејања, поред сразмерно велике куповне цене.

Јер кад са ове предпоставке пођемо, онда ће се систем котлова у толико изменити, што му ваља додати јоште нарочито зидано огњаште (Vorfeuerung) или гасни генератор (Gasfeuerung), те да употребом таквог построја а са нашим угљем извучемо, пројектованим системом котлова, највећи к о р и с н и а ефекат грејања.

Но, апстрахујући од поменутих допуна на пројектованим котловима, подписати су мишљења, да у опште узев Галовајев систем котлова није најкориснији, и да би можда целесходнија била конструкција Корвалских котлова са унутарњом цеви од таласастог гвозденог лимна. Ма да су котлови овог последњег система у неколико скупи, подписани држе да би они били бољи, с тога што не би изискивали тако компликоване оправке, као што могу да се дешавају на Галовајевим котловима, а за које у Београду нема ни средстава.

Предложеном реконструкцијом пројектованих котлова за београдски водовод, осигуран је истина доста економан рад парних црике; но подписани сматрају за дужност да обрате пажњу и на даља средства, којима може на основу новијег искуства у конструкцији парних мотора, да се јоште увећа укупни ефекат целе машинске инсталације, те да се на тај начин постигне још и већа економија у раду.

Тако према поменутом искуству, за постигнуће највећег економног рада парне црике, мали је адмисиони напон паре (Admissionsdampfspannung) од 6 атмосфера, на којем почива прорачунавање парне црике пројектованог водовода.

Ваљало би дакле применити такве котлове, код којих може адмисиони напон паре да буде већи од 6 атмосфера. Такви би били парни котлови системе Штајнмилерове и др. комбиновани са Тенбринковим или каквим пробитачним зиданим огњаштем.

Овакви котлови, поред највеће сигурности и економије у раду, нису изложени оправкама какве са код нас не би могле извршити. Они међу тим дају могућност, да се истим парним црикама нарочито форсиран рад врши јевтиније; пошто то може да буде са котловима средњег притиска, као што су они у пројекту предвиђени. Шта више вероватно је, да би и набавка поменутих котлова великог притиска у неколико јефтинија била, од набавке пројектованих котлова.

Због скрупулозне штедње у целој машинској инсталацији, поред сталне црике на парној машини, предвиђена је за напајање котлова само јоште једна мала црика од 120 милим. у кораку и 60 мм. пречника клипа.

Међу тим, сем сталне црике за напајање котлова, која је непосредно са парном цриком спојена, ради веће сигурности у раду парних котлова, а за три таква котла, потребна је резерва бар од две мале црике, два инјектора, или једне такве црике и једног инјектора. Уједно обе резервне црике за напајање котлова, треба да су веће од оне предвиђене. Тиме би се укупни издатак за машинску инсталацију повећао свега за близу 1500 динара.

Најзад подписани сматрају за дужност, да обрате пажњу још на једну ствар, која је у пројекту, по свој прилици из штедње, прећутана а која је од важности поглавито по трајаност и сигурност парних котлова.

Тврдоћа воде, која је на расположењу за напајање котлова, није истина претерана, те и образовање талоба и котленог камена неће прећи дозвољену меру. Но у интересу што мање оправке котлова, као и зарад постигнућа што већег економног ефекта укупне машинске инсталације, неће бити излишно сетити се и разних средстава, која су предлагана за редуквање чврстих састојака у води, која се за напајање парних котлова употребљује. Средства пак, којима се паралелно штетно

дејство тврдоће тако употребљене воде, веома су јефтина а знатно потпомажу правилан рад парних котлова.

У нашем случају то је од толико веће важности, што парни котлови морају непрекидно да раде, тако да и најмањи талог може временом да буде од штетног дејства, смањујући дејство парних котлова директно, или изазивајући често чишћење котлова, што опет утиче на новчани утрошак.

Без сумње дакле биће корисно, да се и за машинску инсталацију београдског водовода предвиди нарочити апарат за таложње воде, а мислимо да би најпробитачнији био апарат као што га препоручује Др. Хаен.

Издатак за цео такав апарат, који се састоји из три резервоара и једне парне мешалице (систем Кертинг), неће стати више од 1200 динара, а дневни утрдшак за рад с тим апаратом, са обзиром на максималну потребу воде за напајање парних котлова, неће изнети више од 0,50 динара.

Из пројекта види се, да је за машинску зграду пројектовано електрично осветљење. Потписани су мишљења, да је тај начин осветљења машинске инсталације београдског водовода најрационалнији, а то једно с тога, што непрекидно стоји на расположењу велика количина паре јакога напона, и друго с тога, што је при истоме највећа сигурност од пожара, па и потребан ред и чистоћу најлакше је одржавати.

Пресак и висина димњака који иде уз машинску инсталацију, потпуно одговара потреби исте за београдски водовод.

Према свему изложеном, потписани су мишљења:

1., Да је машинска инсталација за Београдски водовод, као што је у г. Смрекером пројекту предвиђена, коректно и према потреби београдског водовода пробитачно пројектована; и

2., Да је могуће да се таквом инсталацијом осигура највећи економни ефекат, који може практички да се постигне, пошто се предузме извасна реконструкција предложених парних котлова и неке допуне у погледу њихове алиментације

30. Децембра 1889. год.

у Београду.

машински инжењери:
Тоша Селесковић (с. р.)
Светозар Зорић (с. р.)

Кад сведемо сада све што је овде о поднетом пројекту за водовод речено, следује:

1., Да пројекат г. Смрекера садржи све уговором и програмом тражене делове, као и да су ови у прописаној опширности израђени;

2., да је спољна израда саставних делова пројекта веома добра и угледна;

3., да је главна диспозиција укупне грађевине смишљено и рационално изведена;

4., да су све поједине грађевине пројектоване сигурно и економно; и

5., да цео пројекат одговара у сваком погледу данашњем стању науке, технике и искуства.

Према овоме потписани су мишљења, да је г. Смрекер потпуно одговорно својим обвезама према уговору, закљученом 22. матра пр. г. те да му се по § 14. тога уговора може исплатити сума од 15000 динара. Овој исплати ни с друге стране ништа не стоји на путу, пошто је г. Смрекер напред поменуте допуне листова 15. 25. и 30 већ послао и вратио податке што су му на основу § 9. поменутог уговора, били стављени на расположење ради израде пројекта.

Предлажући на овај начин Одбору општинском, да подне-ти пројекат г. Смрекером за грађење будућег варошког водовода усвоји комисија, пре но што овај извештај заврши, сматра за дужност да учини следеће напомене, које ваља имати на уму при самоме извршењу водовода.

1.) У нас се још не граде тако добре цигље, да би се могле са сигурношћу употребити за грађевине, као што ће бити бунари и резервоар за београдски водовод. Да се дакле боље цигље не би са стране набављале, а и у интересу непробојности поменутих грађевина, треба узети у оцену: да ли неће боље и корисније бити, да се за грађевине, у место цигаља, као што се у пројекту предлаже, употреби чист бетон?

2.) Са обзиром на сигурност при вршењу експлоатације, ваља оценити, да ли према нашим приликама неће бити потребно, да се место, где ће доћи резервоар, ограда а поред овога уједно да се сагради кућица за чувара, што у програму за пројекат није предвиђено било?

3.) У пројекту је предвиђен цреп као материјал за покривање кровова на пројектованим зградама. — Како је тај материјал тежак, те захтева доста јаку конструкцију крова, то би требало проучити питање: да ли се, употребом другог материјала, неће постићи уштеда у конструкцији крова?

4.) Како ће се по свој прилици за гориво употребити наш домаћи угаљ, а у пројекту је замисљен мађарски камени угаљ, то је питање: да ли је предложени систем парних котлова, и за тај случај најрационалнији? С тога, узев у обзир напред у овом извештају по тој ствари поменуто, треба дефинитивно решити сва тамо побројана питања, као што су: избор система котлова са зиданим огњиштем или без овога, повећање резерве за напајање котлова малим црпкама, апарат за редуковање чврстих састојака воде пре но што се она за произвођење паре употребити и т. д.

5.) Односно система прецизног крмпла за парну машину, не треба у се напред узети, јер сем Колмановог крмпла има приличан број и других система, који тако него сигурно дејствују, а цена им зависи од тога, који систем употребљује дотична фабрика, из које ће се машина набавити.

Завршујући овим свој извештај, потписани благодаре Одбору општинском на указаном им поверењу.

18-ог јуна 1890. год.

у Београду.

КОМИСИЈА ЗА ПРЕГЛЕД ВОДОВОДНОГ ПРОЈЕКТА

деловођа:

Н. И. Стаменковић

председник:

М. Јосимовић

Чланови: Коста Д. Главинић М. Марковић М. Милашиновић
Др. Марко Т. Леко А. Алексић Др. Л. Пачу Св. А. Зорић
Тоша Селесковић.

НАПРЕДАК ДУНАВСКОГ КРАЈА

Истина је да постане најзад досадно, кад се често понавља једно исто, али нама се чини, да у разговору о напретку нашега града, не сме бити замерања ако је свакад прва реч потсећај: да усталачким радом треба не само свршавати што се може и што је данас потребно, него и *накнадити оно што је у прошлости пропуштено*. Јер да се којом срећом увек правилно погледало на опште интересе, до данас би у програму варошких потреба одавна биле пребрисане бар оне тачке, које се од толиког времена непрестанце у јавности називају „првенствене потребе.“

Овако данас, кад би требало ићи даље и даље, општина стоји пред извршењем тек првих малих и великих задатака својих, а о установама другог реда, и ако толико исто потребним и важним, није ни мислити ако се за дуже време не буде са свих страна настојавало и живо радило да градско уређење не тече само својим званичним током, него и иницијативом општом а средствима и другим сем оних, која општини стоје на расположењу.

С овог гледишта удружења за унапређење појединих крајева, могу бити од знатне користи не само по дотичне крајеве, него и по цели град; а с тога истог гледишта и удружење које је ставило себи у задатак да ради на унапређењу дунавског краја, колико ће убрзати напредак свога краја, толико ће исто допринети и уређењу целе вароши.

Ево само две године дана па је младо и слабачко удружење дунавског краја могло нанизати читав ред посвршаваних послова; а сваки онај грађанин, који промотри данас дунавски крај, признаће да је на унапређењу његовом више урађено од како је удружење постало, но скоро за десет ранијих година.

С једне стране удружење је према својим средствима радило само а с друге опет умело је придобити и већу помоћну акцију да се за развитак дунавског краја учини колико је могуће више.

У годишњим извештајима својим, Управа удружења овако је показала главне радове — досадање успехе своје.

1889.

а) „Знајући од колико је важности за подизање грађевина нивелација, и од колико је важности и потребе лакша комуникација за промет — удужење је живо радила на томе да се ускори нивелација; то је постигнуто“, и тако се више неће толки новац затрпавати при подизању зграда, које после остају на брегу као карауле или се затрпавају и изгледају као подруми. Од сада неће имати узрока да гледамо наш крај у развалинама, пун јаруга, рупа, брегова и других сметња. Управни одбор сматра за своју пријатну дужност да на овом свечаном првом редовном главном збору захвали, како општинској тако и државној власти на срећно изведеном овом нужном а врло деликатном послу.

б) „Да би, пак, дунавски крај био везан са царинарницом, паробродском станицом и жељезницом, управо са савским крајем, са тим, тако да кажемо живим Београдом, Управни је одбор порадио код општине власти, те је улица доње градско поље откопана и тиме створена могућност дакшој спојној вези између нашег и савског краја, Дунава и Саве, реке, које су најравнији пут у сав белу свет. Улица горње градско поље, Јевремова и Грочанска улица такође ће се откопавати и до пролећа биће откопане.

в) „Да се преко тако откопаних и нивелираних улица вежу пешачком стазом од тротоара једног до тротоара друге стране улице. Друштво је израдило да од општине добије сав онај камен који се нађе у земљи приликом одкопавања, кога до сада има у приличној количини, а кад се откопавање изврши, може се и томе послу приступити.

г) „Ове две нужне и преке потребе нашега краја, које су стечене, имају свога такмичара. Што је нивелисање, благи нагиб, за спојну везу, за украшавање и улепшавање, за лакше прибављање средстава за живот у спољашњости својој, то је за одржавање здравља — апотека, тај извор средстава противу болештина. О тешкоћама које смо трпели намајући апотеку у средини својој не ћемо говорити, то ће сваки од вас који сте ову потребу осећали оценити. И Управни одбор не претерује кад каже, да је и отварање апотеке у овом крају његова задруга, зашто се такође има захвалити властима које су потребу ову увиделе и молби управног одбора одазвале се.

д) „На измаку главне улице овога краја, у јадној башти, трпео је овај крај устојалу воду, у којој је и ђубре бацано, згода, која је ишла на руку свима епидемичним болестима за овај крај. И тога је нестало заузимањем Управног одбора, код полицијских и општинских власти.

ђ) „Државно добро звано шалитрана, које ни мало није утицало на улепшавање овога краја, порушено је, и уздужна улица, која је дотле стојала прекинута, излази на Душанову улицу. Дакле бржи саобраћај отворен, и вода одозго пропуштена да не плави куће, а од даљег рада имаће се та корист што ће се то земљиште распродати на плацев те тиме да се и то парче населл.

ж) Место државно звано „пијаца дунавског краја“ место на које се је дотле ђубре бацало и други отпатци, место које је било зарасло у корову, уступљено је да га друштво заравни и засади. То место за наш крај има ту важност, што ће се деца наша, ђаци, ту обучавати гимнастици и војничком вежбању а у исто време служити као мало шеталиште; и засађено, чистиће искварени ваздух. За то је Управни одбор то пијачно место поравнио и довео у ред, да се сад с пролећа може засађивати и да у другој години друштвеној овај крај има од тога и здравствене користи. И за ово имамо заблагодарити г. министру грађевина, јер је уступно друштву сав камен који се на томе месту нађе, те је друштво заравнило ни ацу чистим приходом од тог камена.

з) Пут од града до почетка улице Дачанске, који је био сав изривен, засут је, зашта се има благодарити команданту града, јер је одборску молбу уважио и нарадио да се пут заравни. Тиме се олакшало оним станљивцима нашега краја, којима је рад у граду. На углу те улице и пац регулационог фонда који је био заграђен, за малу књижу дават под закуп и сметао

правој линији те улице регулисан је настојавањем управног одбора.

з). „Неупотребљена вода са тако зване мале чесме, и сва вода кишница и снежанца, која долази са велике пијаце — текла је отвореном јаругом до испод шапца. Тиме не само да је остављала талог и доносила нечистоћу, која је кужила ваздух овога краја, по је вода улазила и у подруме те тиме чинила грдне штете. Јаруга је заузимањем одбра прокопана, покривена озго, а води дат правац и тиме отклоњене две мало час споменуте страшне опасности“ и т. д.

1890.

а). „Улице: горње градско поље, грочанска и Јевремова — откопане су. Тиме је спојен овај крај са Савом као са местом где се су станице и паробродска и железничка, одакле се, у све крајеве наше престонице, односе пужне животне намирнице, па и у наш крај. До сада је тај живи део Београда са нашим крајем био везан једином везом кроз дољни град.

б). „Откопавањем именованих улица прибрано је и доста камења, које је општина уступила друштву на своју употребу. И Управни је одбор тим добитком везивао улицу за улицу, кад је време допуштало, да оним местима где је зими саобраћај био готово немогући

в). „Откопана земља у улицама: горње градско поље, грочанској и Јевремовој, ношена је у правцу тих улица. Управни одбор желећи да колико толико подигне обезбеде од дунавске поплаве бар оним имањима, која су непосредно изложена овакој опасности, учинио је у неколико. Што није одговорио потпуно тој потроби узрок не лежи на Управном одбору, но на предузимачу и уговору. Из тога узрока Управни је одбор морао из своје кесе да изда извесну суму новаца предузимачу одкопавања, те да овај поравна улице, које нису уговором обухваћене а које су биле изривене, те тиме онемогућен сваки саобраћај у њима. То је све рађено у улицама, које су до Дунава. —

г). „На молбу Управног одбора још у претпрошлој години, да општина одреди комисију, која ће именовати неименоване улице, то је учињено и комисија је свршила свој посао и предала га општини на даљи рад.

д). „Да не би државни плац звапи „Шалитрана“ остао сам празна јурија, Управни је одбор молно министра грађевина да нареди, да именоване државно место подели на плацеве и распрода. Г. Министар је уважио молбу Управног одбора, за коју ће се од скупштине тражити, дозвола да се могу распродати.

ђ). „Кућа г. Ландауа, као и кућа г. Филипа Кретића, које су биле на путу регулисаних улица, порушене су заузимањем Управног одбора.

е). „Имање регулационог фонда, које постоји пред женском дорћолском школом а општинском зградом, које је обрасло коровом, било је згодно склониште околних суседа за ђубриште и другу нечистоћу. Управни одбор на молбу једнога суседа избацио је коров, затрпао је познате риваче и поравнио. Радећи то, Управни је удбор чинио издатке, али су издаци ти подмирили тиме што је извађен камен на том плацу, а то је својина друштвена.

ж). „Писато је суду општине београдске да се у овоме крају, а нарочито у оним улицама које су изривене, умножи број фењера, како би се пролазећи сачували од опасности. Општина је молбу уважила и број фењера умножила.

з). „Управни одбор радио је и на томе, да се школа, „дечије забавиште“, колико може боље осигура, знајући важност такве установе у овоме крају, па је молно и општину и државу за помоћ. Општина се одазвала давши на именовану цел 300 дина, а да се набаве клупе и друга потребна средства а држава је одложила за сад, јер нема новаца т. ј. буџет је по тој ствари исцрпљен, а чим настане могућност и држава ће потпомоћи ову установу. А да би ова установа имала и веће гаранције за опстанак, као и да одговара намењеној цели Управни је одбор примио под своју заштиту и надзор“ и т. д.

Да су извори удружења могли бити већи, не сумњиво је да би и рад овог младог удружења био куд и камо обилнији. Али баш с тога што су средства била и сувише незнатна, досадањи успеси су сјајнији а рад удружења као резултат добре воље и грађанског устаоштва, заслужан сваког признања. С тога и желимо удружењу сваки напредак!

ПРОТИВ ТУЋИНШТИНЕ

У последње време, од како су никли и нарочити заводи за погребне спреме, све се већма почео одомаћивати обичај, да се на погребу носе вештачки венци. Као и многи други и овај обичај дошао нам је са запада и без сумње ако му се не би за времена на пут стало, он би ухватио толико корена, да би доцније било сасма немогуће одвићи се онога, што је дуговременом практиком постало то исто што и **правило**.

Нама не стоје на расположењу податци колико је за последњих десетак година грађанство издало узалуд на погребне венце, али би се смели кладити да је толико новаца из земља отишло, да би до сада могли имати знатан фонд да је новац, место за венце, прилаган на добротворне цели. Ми ни данас немамо завод за издржавање старих и немоћних и из редовних извора својих општини ће можда још за дуже време бити немогуће да такав дом подигне. И зар не би онда много и корисније и племенитије било, приликом смрти драгих нам покојника сећати се прилозима оних који живе у беди и невољи, место подаваће се једној празној и бесцељној форми и бацати паре просто у воду.

С ове тачке посматрања, похвално је у потпуној мери, што је архијерејска власт издала протојерејима распис о вештачким венцима, који гласи:

Протојереју београдском

Приметили смо, да се у народу нашем одомаћава обичај полагати „вештачке венце“ на сандуке умрлих Хришћана и Хришћанки, као знак видљиве поште и љубави према умрломе Хришћану и Хришћанци.

Обичај овај дошао чам је са запада Он је туђински и противан је духу православном; а и штетан је — јер се тим обичајем сипао новац троши, а без сваког значаја и смисла, као и без икакве користи, било по друштво или породицу у којој је члан живио, било по спасење душе покојникове.

Наша мати — света православна црква, не брани нама, деци својој, да видљивим знацима изказујемо поштовање и хришћанску љубав према нашим умрлим рођацима, пријатељима и друговима; али је науци њеној противан овакав начин исказивања љубави и поштовања према покојнику — на какав се данас исказује — с тога, што је то остатак незнабожачког вретена — т. ј. оног времена — када народи не беху просвећени и озарени духом хришћанске науке, коју човечанству саопшти Бого-човек Господ наш Исус Христос; када су се народи налазили у тами незнања, и када немајући истинског појма о бесмртију душе и у опште о загробном животу, а готово никаквог појма о Богу невидљивоме — Творцу и Вседержитељу васионе; па не знајући како би и на који начин могли показати своју љубав према покојнику своме, они — многобожци — приређиваху свечане пратње на којима немилице трошише на украшавање мртвачки сандука, на безброј трака и разноликог цвећа, којима је био украшаван сандук умрлог члана њиховог, на друге скупоцене ствари, на спаљивање жртава и подизање величанствених споменика праху њиховом и т. д. Како је код западних народа пре просвећења хришћанском науком, као и после просвећења обичај оваког украшавања мртвачких сандука ухватио јака корена, да се ни чим овоме није могло стати на пут, то су у тежњи за украшавањем, а у недостатку природног цвећа, које су такође за украс употребљавали — почели правити венце од вештачког цвећа, и ове пли су полагали на сандуке умрлог члана, или су носили пред њима. Обичај овај почео је се са запада увлачити у све оне покрајине, које су са својих граница у најближој близини са њима, па отуда дошао је и код нас у Краљевини Србији и почео је се одомаћивати.

Пошто је дакле полагање венаца на сандуке умрлих хришћана и хришћанки — као остатак многобожачког времена — у опште противан духу православља, нашли смо се побуђени путем овим скренути пажњу Свештенству Епархије Наше и

препоручити му, да у свима смртним случајевима напомиње парохијанима својим, како полагање венаца на сандук умрлог рођака и пријатеља, као и ношење оваквих венаца при сарањивању умрлих, није православно обичај, и како је штетан, јер се у многим приликама велике суме новаца даду само на венце од којих ни породица умрлог, нити пак друштво имаде какве користи, до једино они, који те венце са стране за багателу набављају, а продају по скупе новце; и да парохијане своје саветима склоне, да новац, који би за венце дали — деле сиротињи, која трпи мале оскудице, а које нема чиме да отклони, пошто нема за то средства, или нека тај новац шаљу каквом друштву које има хуману цел, као друштву: Црвеног крста, инвалидском фонду, друштву св. Саве; друштву за напуштену децу; на школе, болнице, цркве и т. д. Нећеју ли ни то, онда нека заједнички образују какву „закладу“ која ће носити име покојничково и из које — закладе, имао се издржавати по који сиротан, који се је одао изучавању било какве науке, или ти каквом другом корисном послу и занату, па нема средства за остварење намере своје.

Оваквим радом, родбина и другови покојничкови доказаће да им као хришћанима лежи на срцу сиротиња и потпомагање свију оних друштава, која имају задатак, да разним начинима и путевима приведу у дело свете изреке Господа нашег Исуса Христа; оваквим радом спасавају и душу покојничкову, јер поред молитве за спасење душе његове, чине још у име њихово и добра дела, а ова по учењу наше свете цркве, олакшавају и помажу да се душа умрлога може спасти; и најзад, оваквим радом доказаће да су и патриоте, јер не дозвољавају да се новац њихов износи из земље и иде туђину у руке, за набавку венаца.

Препоручујемо Вам, да све ово саопштите подручјом Вам свештенству, ради знања и управљања његовог.

ЕБр. 159.

22. јануара 1890 год.

Архијепископ београдски и митрополит српски
М и х а и л.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Наредба. Пре кратког времена нагласили смо да ће општинска управа у скоро издати наредбу за грађење тротоара у важнијим улицама, и да с тога сопственици имања имају бити спремни да наредбу изврше на време.

Наредбу је општински Суд издао под 25. ов. м и објављујући је у овоме броју, обраћамо пажњу грађана, којих се она тиче на то да ће се двомесечни рок рачунати од данас.

Цена хлеба. У седници 26. ов. мес. Одбор је решио да се цена хлеба повиси са једном дин. паром, пошто је поскупило и жито и брашно.

Од 28. ов. мес. хлеб се продаје у тежини од 869 грама, за 20 дин. пара.

Нов лекар. За општинског лекара у кварту савамалском Одбор општински изабрао је г. Др. Едварда Михла.

С радошћу бележимо да је нови општински лекар г. Др. Михл не само наш поданик него и родом из Београда.

Клање. Чинимо пажљивим све продаваче меса да се по правилу о слободном клању и продаји меса, од 1. Априла клање има вршити само на кланици, од 4 до 8 час. из јутра.

Ко год противно томе буде поступао, подвргаваће се казни.

Ванредни састанак. У четвртак 5. ов. мес. Одбор општински држаће ванредни састанак, на коме ће се решавати предлози техничке комисије о грађењу нове калдрме, пошто се тај посао није могао извршити на састанку 26. пр месеца. — Намера је председништва општине да се грађење коцкасте калдрме што пре продужи.

Чишћење. Председништву општине пошло је за руком да организује привремену службу за чишћење „књаз-милошеве“ и „краљ-миланове“ улице два пута недељно. Посао овај стаће знатних жртава, али општинска управа морала је да се на тај корак реши, те да се колико толико још овог лета становништву помогне и прашина умањи, кад се без водовода не даје зло одмах и сасма искоренити.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

Вода за Париз. За утеху оних градова који немају добрих водовода, или их имају али педовољних, може служити то, што се и у великоме Паризу за последњих неколико година вентилација водоводно питање и непрестанце проучава какву би воду ваљало довести у Париз, па да сви крајеви буду подједнако задовољени са што више здраве а и за сваку потребу добре воде. Пре неколико година изгледало је да ће преовладати мишљење оних који су налазили да воду ваља спровести из Најенбуршког језера. Сад опет инжењер Дивијар поднео је пројект да се вода употреби из јеневског језера. Вода би се одвела из језера с француске стране и спроводила најпре у огроман резервоар да се дестилише а одатле би отицала (на секунду 24 а на дан 2,073.600 куб. мет.) подземно све до Париза (брда Шатило) гди би се уливала у 112 метара дубоки резервоар. Дужина овога водовода износила би 540 км. а грађење коштало 489 милиона динара. Толике паре само за водовод једног светског града, а читаве државе могле би мањом од те суме исплатити све своје дугове, па још и да претекне!

Насељавање градова. Статистика тврди, последњег деценијума у великим градовима да је досељавање било све јаче и јаче. Срачуњено је да је у томе деценијуму од 100 душа било домородаца у Лајпцигу 36⁵⁰ у Бечу 37⁴⁰ у Монакову 37⁵² у ХанOVERу 39⁹¹ у Франкфурту 41⁴² Будапешти 42⁷² Бреслави 43¹⁵ Берлину 43⁹² и Хамбургу 54²⁹.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Општинској благајни положили су г. Милорад Терзибашић трговац 50 и Ђира Петровић кафеџ. 30 динара за сиротињу општинску.

Изјављује се у име сиротиње општинске најусрднија захвалност дародаваоцима.

Од стране Суда општ. вар. Београда 25. Марта 1890. год. Београд АВр. 527.

СТЕЧАЈ

При грађевинском одсељењу општине вар. Београда, има да се постави још један енжењер с годишњом платом од 3500 динара.

Који енжењер жели ово место заузети, треба да се пријави са документима до 15. Априла.

Првенство имају они који су српски поданици и београђани по рођењу.

Од стране Суда општине вар. Београда 20. Марта 1890. АВр. 515.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

I.

На дан 4. Априла од 3 до 6 часова по подне држаће се у грађевинском одељењу ове општине јавна лицитација за пренос шљунка из овл. мајдана и са жељезничке станице.

Кауција 300 динара у готову или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети у поменутом одељењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. београдске 21. Марта 1890. год. у Београду Г.Бр. 269

II.

На дан 5. априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне држаће се у грађевинском одељењу београдске општине јавна усмена лицитација за грађење нове калдрме у крагујевачкој улици.

Кауција 2700 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, ситуациони план, попречни профил и предрачун, могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. београдске 8. марта 1890. год. у Београду Бр. 792.

III.

На дан 9. Априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне, држаће се у грађевинском одељењу општине београдске јавна усмена лицитација за грађење калдрме — тротуара и коловоза — у Милутиновој улици.

Кауција се полаже при лицитацији у 1.400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачун, план ситуациони и попречних профила, могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. Београдске АБр. 232. 15. Марта 1890 год. У Београду.

IV.

На дан 6. Априла тек год. од 3 до 6 часова по подне, држаће се при грађевинском одељењу Београдске општине јавна усмена лицитација за претрес и крпеж калдрме у Кастриотовој улици.

Кауција се полаже при лицитацији у 200 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови и предрачун могу се видети при поменутом одељењу сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. Београдске АБр. 233. 15. Марта 1890 год. у Београду

V.

На дан 26. Априла тек. год. од 3 до 6 часова по подне држаће се у грађевинском одељењу ове општине лицитација за набавку 2000 квадратних метара плоча за тротоаре од топчидирског камена или по каквоји њему равнот, заједно са ивичним и олучним каменом.

Кауција је 2400 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови могу се видети при поменутом одељењу сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Из седнице Суда општ. београдске ГБр. 303. 28. марта 1890. год. у Београду.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

1. За свирање народних свирача од једног вечера — — 2 д.
2. За стално свирање муш. оркестара по кафанама, ба-штама и т. д. од концерта — — — — 10 д
3. За свирање са певањем вештака од 1 концерта — 20 д.
4. За свирање женских (Damen-Capelle) — — — — 30 д.

II.

1. За 1 игранку или забаву са игранком у локал. I-ог реда 30 д.
2. " 1 " " " " " " " II-ог " 20 д.
3. " 1 " " " " " " " " III-ег " 15 д.

III

1. За панораму на дан — — — — — 10 д.
2. Разне представе и показивање вештина, дневно — 10 д.
3. Циркус од преставе — — — — — 30 д.
4. За забаве „Тингл-Тангел“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од забаве — — — — — 50 д.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинскога суда. Догодили се да у коме локалу буде забава изненадно припређена или музика доведена, газда од радње дужан је одмах сутра дан пријавити се накнадно општинском суду да таксу плати; но ово изузеће важиће само тада и тако, ако одиста није било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог прописа придржавао поред наплате таксе, подврђује се и казни.

Од стране Суда општине вар. Београда 26. јан. 1890. АБр. 179.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМНИЧАРСТВО :

- а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на спратове 0,40 д.
- б). за неуздан шпархерд 0,40 "
- в). за узидан " 0,80 "
- г). за велики узидан шпархерд у гостионици . . . 1,00 "
- д). за чишћење димњака од два спрата 0,40 "
- ђ). за чишћење простог димњака 0,20 "
- е). за чишћење чункова до 2½ метра уједно са пећима . 0,20 "
- ж). за чишћење чункова од 2½ метра на више уједно са пећима 0,40 "
- з). за паљење димњака (цилиндера) без разлике на спратове 1,50 "

II. ИЗВОЖЊА ТУБРЕТА:

- а). за собу и кујну или мањи дућан са собом 0,20 "
- б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом . . . 0,60 "
- в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале 1,00 "

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИК :

- а). од кубног метра 10,00 "
- б). од акова 0,60 "

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 20. до 26. марта закључно прешло је преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		ДИН.	КИЛОГР.		ДИН.
12,900	Брашна пшенич.	19-80	21,045	Сена	5-50
102	Брашна кукуруз.	12-—		Сламе	—
94,511	Пшенице	15-60	624	Шишарке	48-—
71,819	Кукуруза	10-50		Коре брезове	—
130,000	Ражи	14-—		Воска	—
	Крушица	—	2,240	Сира	50-—
47,000	Јечма	12-30		Доја топљена	
37,056	Овса	14-30		Масти	
	Кукуруз нови	—		Славине	
4,437	Пасуља	23-—		Сува меса	—
4,131	Кромпира	9-—		Вуне непране	
33,540	Арпаџика	19-—	12,048	Свиња дебелих	75-—
3,616	Црна лука	7-50	574	Тумура дрвена	5-50
690	Бела лука	30-—	57,300	Креча	3-—
	Лука аршламе	—		Купуса кисела	—
2,620	Јабука	23-—		Рена	—
	Крушака	—	Литарз		
448	Ораја	23-—	92,565	Вина црна	18-50
	Грожђа	—	23,811	Вина бела	22-—
	Шљива сирових	—	13,829	Ракије шљ. меке	26-50
27,845	Сувих шљива	30-—	3,031	Ракије ком. меке	36-—

Примедба. Приход на општинским кантарима од 20. до 26. марта 1890. год. 1096 дин. 40 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.